

нашому дослідженні є його другий і третій етапи. Саме на них ми зможемо визначити в повній мірі рівень сформованості у студентів аналітичних, діалектичних та технологічних знань і вмінь.

Використана література:

1. Шапошнікова І.М. Підвищення ефективності підготовки майбутніх вчителів початкової школи до проектування уроку: Дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01. – К., 1993 – 149 с.

Анотація

Автор пропонує дослідження, що визначає готовність студентів до проектування уроку. Аналіз процесу набуття знань і умінь студентами п'яти груп.

Корець М.С.
НПУ імені М.П.Драгоманова

**НАУКОВО-ТЕХНІЧНА ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ
ВИРОБНИЦТВА ЯК ТЕОРЕТИЧНА ОСНОВА
ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ**

Запровадження державних стандартів базової і повної середньої освіти вносить суттєві корективи в систему професійної підготовки вчителів, які слід здійснювати на новій технологічній і методичній основі. В основу професійної підготовки вчителів покладено дві складові: психолого-педагогічну і науково-предметну. Психолого-педагогічна підготовка є уніфікованою практично для майбутніх учителів всіх спеціальностей із незначною різницею стосовно обсягу та змісту вивчення навчальних дисциплін цього циклу. Науково-предметна підготовка включає в себе теоретичні основи для всебічного і поглибленого вивчення навчального предмета, який в перспективі випускники будуть викладати у середній школі. Враховуючи те, що центральним об'єктом і предметом дослідження та вивчення при підготовці вчителів трудового навчання і технологій виробництва є виробничі технології і техніка, то нами запроваджено новий термін для науково-предметної підготовки, який адаптований до умов практичної підготовки вчителів цього фаху і називається науково-технічна підготовка.

Наші опоненти пропонують представити науково-технічну підготовку як дві складові, а саме: наукову і технічну. Але в системі професійної підготовки вчителів для освітньої галузі “Технології” ми маємо науково-технічну підготовку, яка охоплює в цілому проблеми науки і техніки, представляючи собою нерозривну єдність однозначного опанування основами знань з фундаментальних та прикладних наук, а також сучасних технологій і техніки. Такий синтез є проєкційним відбиттям того, що

маємо в реальному житті, а саме, коли наука переходить у продуктивну силу. А її проникнення у всі галузі виробництва якісно змінює виробничі сили і технічну базу. В таких умовах в корені перетворюються технічні засоби, системи, обладнання, технологічні методи виробництва.

Деякі автори припускають, що словоформа “науково-технічна підготовка” включає наявність наукової і технічної підготовки. Під технічною підготовкою мають на увазі наявність у навчальних планах навчальних дисциплін інженерного циклу, а під науковою – готовність майбутніх учителів до науково-технічної діяльності. Згідно Закону України “Про основи державної політики в сфері науки і науково-технічної діяльності” (1998 р.) до науково-технічного напрямку відноситься інтелектуальна творча діяльність, спрямована на одержання та використання нових знань у всіх галузях техніки і технологій.

Науково-обґрунтований підхід до технічної підготовки майбутніх учителів трудового навчання і технологій виробництва повинен здійснюватися на основі систематичного діагностування, обліку та оцінки змістового, процесуального, особистісного компонентів за комплексом єдиних критеріїв: якості засвоєння теорії, рівню сформованості вмінь, ставленню до навчання.

Удосконалення науково-технічної підготовки студентів до роботи вчителем потребує здійснення зв’язків між лекційними, лабораторно-практичними заняттями, у процесі викладання психолого-педагогічних, гуманітарних, професійно орієнтованих і спеціальних навчальних дисциплін, широкого включення майбутніх спеціалістів в активну практичну діяльність, наближення до реального навчально-виховного процесу. Саме тому, в основу формування знань та вмінь науково-технічної підготовки вчителів покладено прагматичний принцип, що полягає у пріоритетності контекстового навчання студентів, спрямованих на інтеграцію техніко-технологічних, психолого-педагогічних та методичних знань, включаючи міждисциплінарні та внутрішньо-предметні зв’язки.

Компоненти науково-технічної підготовки вчителя можна класифікувати за різними ознаками, але для вчителя трудового навчання і технологій виробництва є першочерговими знання і вміння. Таким чином, можна виділити теоретичну і практичну складові цієї підготовки, беручи за основу предметну класифікацію. Це дає можливість виділити перелік навчальних дисциплін, які забезпечать майбутньому вчителю трудового навчання і технологій виробництва належну науково-технічну підготовку.

Розвиток науки і техніки, їх взаємозв’язок, взаємодія становлять важливу умову здійснення науково-технічного прогресу. В силу об’єктивних закономірностей на сучасному етапі наука розвивається з випередженням техніки, технологій, визначаючи перспективи науково-технічного поступу, а розробка нових технологій і техніки

випереджує розвиток виробництва, зумовлюючи його постійне технічне вдосконалення. Таким чином, маємо такий ланцюг, коли рекомендовані досягнення окремих прикладних галузей науки використовуються для розробки новітніх технологій і для їх реалізації у виробничих умовах конструюється, проектується і створюється відповідна нова техніка з можливим використанням окремих їх класичних зразків. При цьому забезпечується і зворотній зв'язок для внесення корекції на рівні розробки технологій.

Техніка і технології розвиваються останнім часом досить інтенсивно і в цій змінності тяжко визначитися стосовно відбору науково-технічного матеріалу і його структурування. Тому слід зробити “прив’язку” до існуючої класифікації функціональних органів технічних систем і класифікації машин в цілому як сукупності функціональних органів. Але цей навчальний матеріал може вивчатися не лише в курсах навчальних дисциплін техніко-технологічного профілю. Враховуючи закон бінарного включення базисних компонентів навчально-виховного процесу в його загальну структуру за аналогією розробок В.Ледньова [1] можна вважати, що науково-технічна підготовка вчителів трудового навчання і технологій виробництва здійснюється за двома напрямками: шляхом вивчення циклу техніко-технологічних навчальних дисциплін та шляхом розподілу елементів цих знань в професійно орієнтованих та фундаментальних навчальних дисциплінах. До цього слід врахувати політехнічні знання та вміння, здобуті студентами до навчання у вищому закладі освіти (школа або ПТУ чи технікум).

Різноманітність технологічних органів технічних систем досить велика і тому вивчення їх будови, принципу дії не зможуть охопити всі навчальні дисципліни науково-технічної підготовки. В такому випадку, за основу слід взяти вивчення найбільш типових технологічних органів, а поглиблене вивчення деяких з них буде визначатися спеціалізацією, за якою здійснюється підготовка вчителя трудового навчання і технологій виробництва.

Нам необхідно детально проаналізувати поняття “техніка” і тому звернемося до політехнічного словника [2]. Техніка (з грецької мови – мистецтво, майстерність, вміння) – сукупність засобів людської діяльності, створених для проведення процесів виробництва і обслуговування невиробничих потреб суспільства. Іноді технікою називають навички і прийоми у будь-якому виді діяльності. В техніці матеріалізовані знання і виробничий досвід, що здобутий людством в процесі розвитку суспільного виробництва. Техніка полегшує трудові зусилля людини і збільшує їх ефективність, внаслідок чого створює умови для перетворення природи відповідно до потреб суспільства. По мірі розвитку виробництва техніка послідовно заміняє людину і виконує технологічні функції, пов’язані із фізичною та розумовою працею. Засобами техніки користуються для дії на предмет праці при створенні матеріальних і

культурних благ; для отримання, передачі і перетворення енергії; дослідження законів розвитку природи; переміщення і зв'язку; збору, збереження, перетворення і передачі інформації; управління суспільством; обслуговування побуту; ведення війни і забезпечення оборони. За функціональним призначенням розрізняють техніку виробничу, військову, медичну, для наукових досліджень, освіти і культури та іншу. Основну частину технічних засобів складають виробнича техніка, до якої відносяться машини і механізми, інструменти, апаратура управління машинами і технологічними процесами, виробничі площі та споруди, комунікації та інше.

Техніку, як правило, класифікують за галузевою структурою виробництва або стосовно окремих структурних підрозділів виробництва (наприклад, авіаційна, меліоративна, енергетична техніка). В деяких випадках виходять із природничо-наукових основ окремих галузей (ядерна, обчислювальна техніка).

Розвиток техніки створює умови для науково-технічного прогресу. Найбільші досягнення сучасної техніки базуються на фундаментальних відкриттях природознавства. Розширюється простір досягнень науки, які мають технічне втілення, скорочуються терміни запровадження відкриттів та винаходів. Якщо в минулому техніка, в основному, представляла собою акумульовані в засобах праці емпіричні знання і досвід, то нині вона все більше стає матеріалізацією наукових знань. Прогрес сучасної техніки полягає у створенні нових і у вдосконаленні існуючих типів машин, обладнання, приладів, у підвищенні технічного рівня виробничих процесів, їх комплексної автоматизації та механізації, стандартизації, в інтенсивному розвитку енергетики, електроніки, хімічної технології, в широкому використанні автоматики, ЕОМ, в створенні нових матеріалів, палива і перетворювачів енергії, у виробництві більш досконалих виробів, покращенню їх техніко-економічних параметрів, функціональних та естетичних характеристик.

Розвиваючись на основі наукових досягнень, техніка, в свою чергу, стимулює наукове пізнання, ставить перед наукою нові завдання, вдосконалює засоби наукової діяльності. Розробкам в техніці передують розвиток технологій, які є визначальним фактором стратегії конструкторської, проектувальної діяльності щодо нових зразків техніки.

Технологія має однаковий лінгвістичний корінь із технікою і також має походження з грецької мови (мистецтво, майстерність, уміння). Це сукупність методів обробки, виготовлення, зміни стану, властивостей, форми сировини, матеріалу чи напівфабрикату, які застосовуються у процесі виробництва для отримання готової продукції. З іншої сторони, технологія – це наука про способи дії на сировину, матеріали і напівфабрикати відповідними знаряддями виробництва. Розробка технологій здійснюється за галузевим принципом (технологія машинобудування, технологія приладобудування, технологія будівельних матеріалів та інше).

Технологічний процес – це частина виробничого процесу, що включає дію на зміну і наступне визначення стану предмета виробництва. Технологічний процес представляє собою сукупність механічних, фізичних, хімічних процесів – операцій, які змінюють форму і розміри деталей, їх властивостей, зовнішнього вигляду. Технологічний процес може також включати з'єднання (зборку) деталей в зборочні одиниці і в готовий виріб, перевірку відповідності готового виробу кресленню і технічним умовам. Технологічний процес здійснюється на основі технологічних і маршрутних карт, що входять до складу технологічної документації.

Навчальні дисципліни науково-технічної підготовки в умовах трансформації підготовки вчителів трудового навчання мають дещо підсилений науково-теоретичний рівень. Основними складовими системи науково-технічної підготовки визначено такі інтегровані курси, як “Основи виробництва”, “Технічна механіка”, “Машинознавство” [3]. Є різні варіанти їх структурування, перший з яких полягав у штучному поєднанні окремих навчальних дисциплін техніко-технологічного циклу. Так, до основ виробництва включали технологію конструкційних матеріалів, основи технічних вимірювань та стандартизації, обробку матеріалів різанням (переважно металу та деревини), основи техніки і технологій або технологію машинобудування, а також економічні основи виробництва. Ідея на перший погляд непогана, бо процес пізнання розпочинається з вивчення матеріалів, потім переходить до технології обробки матеріалів з наступним опануванням знань про технологічні процеси, включаючи і зборочні операції, а завершується розглядом основ економічних знань в прикладному застосуванні до виробничих процесів. Але за полем зору залишається такий курс як «Практикум у навчальних майстернях», який за нашою аргументацією [3] слід називати більш точно та коректно – «Практикум з технології обробки матеріалів». Тут можна конкретизувати, які саме матеріали обробляються – деревина, метал чи тканини, харчові продукти. Цей практикум повинен паралельно супроводжувати вивчення теоретичного матеріалу з основ виробництва, але за змістом не випереджувати подачу теоретичного матеріалу, тобто він повинен вступати в дію з початком вивчення розділу «Обробка матеріалів різанням», яким, як правило, передує вивчення матеріалознавства та основ технічних вимірювань. А далі практикум слід розподілити рівномірно до завершення вивчення всього інтегрованого курсу в чіткій взаємовідповідності до теоретичного матеріалу. Таким чином, цей практикум є невід’ємною органічною складовою даного інтегрованого курсу, доповнюючи його як компонент практичного втілення теоретичних знань з наступним відпрацюванням і формуванням вмінь та навичок з технології обробки матеріалів, що вкрай потрібно для вчителя-практика.

Принцип формування інтегрованого курсу “Технічна механіка” обґрунтований в роботі [4], де передбачено вивчення трьох розділів загальним обсягом 180 годин: статика (72 години), кінематика і динаміка (54 години) і основи розрахунку деталей

машин (54 години).

За однією із моделей підготовки вчителя трудового навчання і технологій виробництва на освітньо-кваліфікаційному рівні “Бакалавр” передбачено вивчати ті ж самі навчальні дисципліни науково-технічної підготовки, що вивчалися на рівні молодшого спеціаліста, але за більш розширеною та змістовною програмою. Тоді, у цьому випадку технічну механіку слід вивчати як прикладну навчальну дисципліну.

Як зазначалося раніше, майбутні вчителі трудового навчання і технологій виробництва окрім вивчення технічних інтегрованих курсів опановують деякими автономними навчальними дисциплінами, які формують у студентів техніко-технологічні знання. Але з врахуванням того, що майбутня робота таких фахівців тісно пов’язана з технічно-прикладною творчістю учнів, необхідно надати студентам теоретично-прикладну основу.

Як здобуття теоретичних знань, так і оволодіння практичними вміннями і навичками з прикладної творчості та технічного моделювання цілеспрямовано здійснюється під час вивчення інтегрованого курсу “Технічна творчість”. Такий підхід є всеохоплюючим, але не достатнім для кваліфікованого проведення занять з технічного моделювання, яке, як відомо, включає моделювання широкого спектру машин, механізмів, пристроїв, технологічних процесів. Так, для судномоделювання необхідно мати вузькопрофесійне знання з гідродинаміки, судноплавання; для ракетомоделювання доцільно ознайомитися, окрім технологічних питань, з механікою космічних польотів; для авіамоделювання вкрай потрібними є знання законів аеродинаміки, механіки польоту літальних апаратів. Цей ланцюг взаємозв’язку напрямку моделювання і його теоретичних основ можна продовжити і для інших різновидностей моделювання. Очевидний той факт, що основи таких знань студенти мають внаслідок вивчення навчальних дисциплін “Загальна фізика”, “Електротехніка”, “Радіотехніка та електронні системи” та з усіх інтегрованих курсів техніко-технологічного напрямку. Але ці знання не є достатніми, бо вони не систематизовані, характеризуються фрагментарністю та не завершеністю.

Тому курс “Прикладна механіка” покликаний створити у студентів чітку систему таких знань, розширити і поглибити їх рівень. Аналогічні курси вивчаються і у деяких вищих технічних закладах освіти, але зміст їх адаптований до конкретних технічних завдань і без сумніву не може бути використаний для майбутніх учителів трудового навчання і технологій виробництва, які здобувають професію за другим освітньо-кваліфікаційним рівнем “Бакалавр”. Для таких студентів пропонується ввести якісно новий навчальний курс, який спрямований на прикладне застосування знань та вмінь на заняттях з технічної творчості. Цей курс може бути використаним і як навчальна дисципліна за вибором при підготовці магістрів-викладачів технічних дисциплін.

На його вивчення, як оптимальний варіант, можна передбачити 72 академічні

години, з яких 36 – лекційних і 36 лабораторних (практичних) занять. Цей обсяг годин може бути видозмінений залежно від умов та матеріальної бази, але збільшувати його не має потреби.

В умовах запровадження ступеневої підготовки вчителів трудового навчання і технологій виробництва інтегрований курс “Машинознавство” вивчається на освітньо-кваліфікаційному рівні “Бакалавра”. Машинознавство як навчальна дисципліна в структурі фахової підготовки майбутніх учителів трудового навчання має на меті сформувати у студентів цілісне уявлення про машину як найважливіший речовий елемент продуктивних сил, матеріальну основу сучасного механізованого та автоматизованого виробництва.

Для формування інтегрованого курсу за базову була прийнята структура машинознавства і програма даного курсу, яка була затверджена ще у 1983 році Міністерством освіти СРСР і практично представляла навчальний курс у вигляді сукупності таких автономних навчальних дисциплін як гідравліка, теплотехніка, електротехніка, автомобіль та автоматизація і механізація виробничих процесів. Оскільки автори цієї програми мали намір створити інтегрований курс то, очевидно, інтеграцію вони розуміли у досить вузькому розумінні, тобто обмежилися простим складанням окремих курсів у щось єдине без всякої наявності належних міжпредметних зв'язків як по вертикалі, так і по горизонталі.

При визначенні структури та змісту машинознавства в основу були покладені загальноприйняте визначення машинознавства, існуюча класифікація сучасних машин та розроблені авторами основні підходи в оптимізації. Приведемо основні визначення щодо машинознавства, які найбільш типово подані в технічній літературі. Машинознавство – це наука про створення і раціональну експлуатацію машин. Воно включає такі основні розділи: теорія машин і механізмів, матеріалознавство, динаміка і міцність машин, теорія тертя і зношування, надійність і довговічність машин, технологія машинобудування, теорія автоматичного керування машинами. Розглянемо окремо об'єкт дослідження кожного із розділів і зробимо їх векторну спрямованість на практичну підготовку вчителя. Теорія машин і механізмів – це наука про загальні методи дослідження і проектування машин і механізмів. В теорії механізмів вивчаються переважно властивості механізмів, які є загальними для всіх (чи окремих груп) механізмів. В теорії машин розглядаються методи дослідження і проектування, які є спільними для машин різних галузей техніки. Основними розділами теорії механізмів і машин є синтез механізмів, динаміка машин і механізмів і теорія машин-автоматів, яка займається створенням систем управління, а також проектуванням роботів [2, с.292].

Матеріалознавство – це наука, яка вивчає властивості, структуру, склад матеріалів, їх зв'язок між собою, а також їх зміни, головним чином при різних

зовнішніх впливах [5]. Динаміка і міцність машин – це розділ механіки, в якому розглядаються закономірності механічного руху тіл під дією прикладених до них сил і аналізу про виконання умов міцності [2, с.153]. Зношування – це зміна розмірів, форми або стану поверхні виробу внаслідок руйнування (зношування) поверхні шару деталі при терті [5]. Згідно довідника теорія зношування і тертя саме вивчає такі проблеми і умови опору зношуванню та тертю. Теорія надійності і довговічності – науковий напрям, який вивчає і розробляє методи забезпечення ефективної роботи технічних об'єктів (наприклад, різних пристроїв в системі і т.п.) в процесі їх експлуатації. В даній теорії вводяться кількісні показники надійності об'єктів, обґрунтовуються вимоги до надійності з врахуванням економічних та інших показників, розробляються рекомендації по забезпеченню заданих вимог до надійності вимог на етапах проектування, виробництва, зберігання і експлуатації. Основним математичним апаратом є теорія імовірності і математична статистика [2, с.322].

Технологія машинобудування – це наука про виготовлення машин необхідної якості і у вказаній виробничою програмою кількості та в задані терміни при найменших витратах, тобто найменшій собівартості [6, с.3].

Теорія автоматичного керування машинами – це теоретичні основи керування будь-яким об'єктом (машиною, приладом, системою, процесом) у відповідності до заданих алгоритмів без безпосередньої участі людини. Вона здійснюється за допомогою технічних засобів, які забезпечують автоматичний збір, зберігання, передачу і переробку інформації, а також формування управління дій (сигналів) на об'єкт управління [2, с.16].

Тоді, виходячи з такого широкого спектру галузей наук, бо вони в технічних закладах освіти існують як автономні навчальні дисципліни, складно визначитися, що обрати для забезпечення знань з машинознавства для майбутніх учителів трудового навчання і технологій виробництва – наукову усталену галузь машинознавства чи формувати інтегрований курс з машинознавства за іншим принципом. Звісно, що наукова галузь і навчальна дисципліна у вищому закладі освіти, яка інтегрує ці знання, повинні мати адекватні проблеми і не мати протиріч. Це все правильним є для підготовки інженерних кадрів, а коли питання стоїть про педагогічну галузь, то тут слід знайти альтернативний шлях, який би наблизив зміст навчання до практики майбутньої педагогічної роботи, як учителя трудового навчання і технологій виробництва.

Якщо зважувати на сучасне визначення машинознавства, то в загальному можна вважати, що об'єктом вивчення його є техніка. Ледньов В.С., аналізуючи літературні джерела, їй дає таке означення – “техніка є класом штучних матеріальних утворень (систем), які є продуктом і засобом суспільної праці людини й одним із засобів його життєдіяльності [1, с.254]. При цьому, у будь-якому механічному пристрої виділяються наступні функціональні органи: технологічний орган; енергетичний орган; керуючий орган; конструктивно-організуючі органи; органи власного функціонування.

Класифікація функціональних органів технічних систем тісно пов'язана з основною класифікацією техніки. До машин відносять об'єкти техніки, які мають всі функціональні органи та складну структуру. Існує багато критеріїв для класифікації техніки і машин, про які зазначалося раніше.

Нами для оптимізації змісту була розроблена така модель. Із кожного із складових розділів був здійснений концентрований відбір інформації у відповідності до кваліфікаційної характеристики вчителя трудового навчання і технологій виробництва та гармонійне інтегрування її у єдиний монолітний курс; схематично це можна представити таким чином.

Відбір інформації здійснювався на рівні достатності та необхідності із врахуванням специфіки майбутньої роботи вчителя. Концентрація відібраної інформації полягає в тому, що основна увага була зосереджена на вузлових питаннях машинознавства, а також на тих питаннях, які необхідні для подальшого вивчення студентами тих технічних дисциплін, що базуються на його основі. Другорядна інформація подається в такій ситуації оглядово або, в разі потреби, взагалі вилучається з метою усунення надмірного перевантаження курсу.

Таким чином, в роботі продемонстровано структуру та зміст науково-технічної підготовки вчителів для освітньої галузі "Технології", яка становить теоретичну основу їх професійного становлення. Залишається не зовсім узгодженим питання щодо послідовності та усунення дублювання при вивченні окремих розділів інтегрованого курсу "Основи виробництва". Це, в першу чергу, стосується таких підрозділів, як "Обробка матеріалів різанням" та "Основи техніки і технологій". В перспективі, як альтернативний, варіант необхідно дослідити поєднання цих розділів в єдине ціле, бо вивчення технологій обробки матеріалів не може бути відірваним від розділу окремих технологічних операцій.

Використана література:

1. Леднев В.С. Содержание общего среднего образования. Проблемы структуры. – М., 1990. – 264 с.
2. Политехнический словарь. – М.: Советская энциклопедия, 1989. – 656 с.
3. Корець М.С. Конфігурація навчальних дисциплін в системі науково-технічної підготовки вчителів освітньої галузі "Технології" // Проблеми трудової і професійної підготовки: Наук.-метод. зб. – Слов'янськ: СДП, 2002. – Вип. 6. – С. 21-27.
4. Корець М.С. Про назву спеціальності «Педагогіка і методика середньої освіти. Трудове навчання» // Проблеми трудової і професійної підготовки: Наук.-метод. зб. / За ред. В.В.Стешенко, М.Т.Малюти. – Слов'янськ: СДП, 1998. – Вип. 2. – С. 55-58.
5. Словарь-справочник по новой керамике / За ред. академика В.И.Трефилова. – К.: Наукова думка, 1994. – 275 с.
6. Масталыгин Г.П., Толмачевский Н.Н. Технология машиностроения. – М.: Машиностроение, 1990. – 288 с.

Аннотація

В работе исследуется система научно-технической подготовки учителей трудового обучения и технологий производства. Главное внимание акцентируется на формировании

интегрированных курсов «Основы производства», «Техническая механика» и «Машиноведение». Аргументируется содержание научно-технической подготовки, а также особенности ее в условиях действия новых стандартов для образовательной отрасли «Технологии».

Крилова-Грек Ю.М.
Інститут педагогіки і психології
професійної освіти (при Академії ПМ)

ТЕНДЕНЦІ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Будь-яка країна у сучасному світі не може повноцінно розвиватися незалежно від світових соціально-економічних процесів. Сучасні процеси глобалізації впливають на всі сфери суспільного життя і серед них система освіти не є виключенням. Для прогресивного розвитку країна потребує висококваліфікованих працівників, і саме підготовка молодого покоління у системі вищої освіти, може забезпечити країну фахівцями міжнародного рівня. В умовах постійного зростання науково-технічного прогресу попит на висококваліфікованих, мобільних працівників залишається незмінним, незалежно від країни та соціально-політичних змін. Підготовка працівника такого рівня потребує детального вивчення та аналізу світового досвіду, розробку спеціальних програм спрямованих не тільки на надання знань, але й виховання відповідних моральних якостей, які б дозволили людині застосовувати не тільки набуті знання, а й само реалізовуватися як особистості, незалежно від того у якій країні їй доведеться працювати. Згідно концепції ЮНЕСКО до поняття “освіта” включається не тільки процес навчання й отримання знань, але й процес виховання, що має на увазі як розробку навчальних програм, так і формування відповідних соціальних інститутів, а саме закладів культури, засобів комунікації, літератури та ін. Недарма ХХІ століття проголошено ЮНЕСКО століттям освіти.

Досвід світових інститутів демонструє увагу, яку міжнародні організації приділяють світовому педагогічному досвіду. Як приклад наведемо діяльність таких установ як: Міжнародна Європейська асоціація університетів та вищих навчальних закладів (International European Association Universities and High Schools – EAUHS), Інтернаціональне бюро виховання (Швейцарія), Міжнародний інститут педагогічних досліджень (Німеччина), Міжнародний інститут освіти (США), Центр досліджень із порівняльної педагогіки (Великобританія).

У цьому контексті питання глобальної системи освіти та інтернаціоналізації вищої освіти набувають своєї актуальності і потребують подальшого вивчення та розвитку з боку світової спільноти.